

2024/1728

18.6.2024

KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) 2024/1728,

annettu 6 päivänä joulukuuta 2023,

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 täydentämisestä teknisillä sääntelystandardeilla, joissa täsmennetään, missä olosuhteissa edellytykset asiakaskokonaisuuksien yksilöimiseksi täyttyvät

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon luottolaitosten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta 26 päivänä kesäkuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 4 artiklan 4 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksen (EU) N:o 575/2013 4 artiklan 1 kohdan 39 alakohdassa määriteltyjen 'asiakaskokonaisuuksien' yksilöimisen olisi johdettava sellaisten luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden yksilöimiseen, joilla on idiosynkraattisten riskitekijöiden vuoksi niin läheinen sidossuhde, että niitä on perusteltua käsitellä yhtenä riskikokonaisuutena. Jos on epäselvää, mihin tiettyyn sidosluokkaan eri henkilöiden välinen keskinäinen sidos olisi luokiteltava, olisi noudatettava yleistä varovaisuusperiaatetta ja oletettava, että kyseessä on yksi riskikokonaisuus. Näin ollen olosuhteita, joissa asiakaskokonaisuuksien yksilöimisen edellytykset täyttyvät, ei pidä katsoa tyhjentäväksi luetteloksi. Tapauksia, joissa luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden ainoa yhteys on se, että kyseiset henkilöt ovat riippuvaisia samoista maantieteellisistä tai alakohtaisista ulkoisista tekijöistä, ei pidä katsoa asiakaskokonaisuuksiksi.
- (2) Sen selventämiseksi, millaisissa olosuhteissa määräysvaltaa koskeva edellytys täyttyy yhden riskikokonaisuuden toteamiseksi, kun vähintään kaksi oikeushenkilöä kuuluu samaan konsernitilinpäätökseen, määräysvaltaa koskevan edellytyksen olisi katsottava täyttyvän, vaikka määräysvaltaa käyttävään luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön liittyviä vastuita ei olisikaan, koska konsernin sisäiset taloudelliset vaikeudet voivat aiheuttaa dominovaiikutuksen, vaikka kyseisellä laitoksella ei olisi määräysvaltaa käyttävään henkilöön liittyviä vastuita.
- (3) Koska määräysvaltaan perustuva sidos ei rajoitu henkilöihin, jotka kuuluvat samaan konserniin, on tarpeen säätää olosuhteista, joissa kahden tai useamman luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön katsotaan kuuluvan yhteen riskikokonaisuuteen määräysvallan perusteella, vaikka konsernitilinpäätöstä ei laadittaisi, joko siksi, että mukana on luonnollisia henkilöitä, tai siksi, että oikeushenkilöt ovat sijoittautuneet kolmanteen maahan tai näihin henkilöihin sovellettavassa oikeudellisessa järjestelmässä ei edellytetä tilinpäätöksen konsolidointia. Erityisesti silloin, kun luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä on enemmistö äänivallasta, mahdollisuus nimittää tai erottaa enemmistö ylimmästä hallintoelimestä tai käyttää määräävää vaikutusvaltaa toiseen henkilöön, määräysvaltaa koskevien edellytysten olisi katsottava täyttyvän.
- (4) Lisäksi on tarpeen täsmentää muita olosuhteita, joissa vähintään kahden luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön voidaan katsoa muodostavan yhden riskikokonaisuuden, koska yhdellä näistä henkilöistä on suoraan tai välillisesti määräysvalta toiseen tai toisiin nähden. Erityisesti silloin, kun luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä on oikeus tai mahdollisuus päättää toisen henkilön strategiasta tai tärkeistä liiketoimista taikka oikeus tai mahdollisuus koordinoida yhden tai useamman oikeushenkilön hallinnointia, kyseiset olosuhteet olisi katsottava määrääväksi vaikutusvallaksi, jolloin yhden riskikokonaisuuden edellytykset määräysvallan perusteella täyttyvät.
- (5) On tarpeen täsmentää ne olosuhteet, jotka vähintään olisi otettava huomioon arvioitaessa taloudellista riippuvuutta yhden riskikokonaisuuden määrittämiseksi. Taloudellisen riippuvuuden edellytyksenä on, että luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden välinen sidos voi aiheuttaa rahoitus- tai maksuvaikeuksia eikä ole korvattavissa ajoissa ilman, että se aiheuttaisi kohtuuttomia lisäkustannuksia eli sellaisia kuluja tai tulojen menetyksiä, jotka voivat johtaa maksuvaikeuksiin.

⁽¹⁾ EUVL L 176, 27.6.2013, s. 1.

- (6) Lisäksi on tarpeen täsmentää ne olosuhteet, joissa esiintyy rinnakkain sekä määräysvaltaa että taloudellista riippuvuutta. Jos vähintään kaksi luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä muodostaa määräysvallan perusteella yhden riskikokonaisuuden ja vähintään yhdellä kyseisistä henkilöistä on niin läheinen sidos- ja riippuvuussuhde vähintään yhteen toiseen luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön, että ne ovat taloudellisesti riippuvaisia toisistaan, kaikkien näiden henkilöiden olisi katsottava muodostavan yhden riskikokonaisuuden. Arvioidessaan tapauksia, joissa voi esiintyä rinnakkain määräysvaltaa ja taloudellista riippuvuutta, laitosten olisi tarkasteltava kutakin tapausta erikseen ja määritettävä mahdolliset sidokset siihen liittyvien olosuhteiden perusteella. Jos eri määräysvaltaryhmiin kuuluvilla henkilöillä on keskinäisiä sidossuhteita myös taloudellisen riippuvuuden vuoksi, kaikki nämä henkilöt olisi ryhmiteltävä yhdeksi asiakaskokonaisuudeksi. Tällaisen kokonaisuuden olisi katettava koko määräysvaltaryhmä, kaikki taloudellisessa riippuvuussuhteessa olevat henkilöt ja kaikki henkilöt, jotka ovat kyseisten taloudellisessa riippuvuussuhteessa olevien henkilöiden määräysvallassa.
- (7) Koska poikkeukselliset olosuhteet saattavat estää yhden riskikokonaisuuden määrittämisen, laitosten olisi pystyttävä esittämään riittävät todisteet sille, miksi vähintään kaksi luonnollista tai oikeushenkilöä ei muodosta yhtä riskikokonaisuutta, vaikka edellytykset, joiden nojalla kyseisten henkilöiden voidaan katsoa muodostavan yhden asiakaskokonaisuuden, täytyisivät. Tällaisissa tapauksissa laitosten ei tarvitse määritellä näitä henkilöitä asiakaskokonaisuudeksi.
- (8) Tämä asetus perustuu Euroopan pankkiviranomaisen komissiolle toimittamiin teknisten sääntelystandardien luonnoksiin.
- (9) Euroopan pankkiviranomainen on toteuttanut avoimet julkiset kuulemiset teknisten sääntelystandardien luonnoksista, joihin tämä asetus perustuu, analysoinut niihin mahdollisesti liittyviä kustannuksia ja hyötyjä sekä pyytänyt neuvoja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1093/2010 37⁽²⁾ artiklan mukaisesti perustetulta pankkialan osallisryhmältä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Määräysvaltaan perustuva sidos

1. Vähintään kaksi luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä muodostaa yhden riskikokonaisuuden, kun yhdellä näistä henkilöistä on toiseen tai toisiin nähden suoraan tai välillisesti määräysvalta, ja yhden näistä henkilöistä on laadittava kyseiset muut henkilöt sisältävä konsernitilinpäätös Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU⁽³⁾ 22 artiklan 1 ja 2 kohdan tai kansainvälisen tilinpäätösstandardin IFRS 10 mukaisesti, asianomaisen jäsenvaltion lainsäädäntöä noudattaen.
2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan myös oikeushenkilöihin, jotka eivät sisälly konsernitilinpäätökseen direktiivissä 2013/34/EU tai IFRS 10:ssä määriteltyjen sekä asianomaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisten vapautusten tai poikkeusten vuoksi.
3. Jos 1 kohtaa ei sovelleta, vähintään kaksi luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä muodostaa yhden riskikokonaisuuden, kun yhdellä kyseisistä henkilöistä on suoraan tai välillisesti määräysvalta toiseen tai toisiin nähden seuraavissa olosuhteissa:
- a) kyseisellä luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä on enemmistö toisen henkilön tai toisten henkilöiden äänivallasta;
 - b) kyseisellä luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä on oikeus tai mahdollisuus nimittää tai erottaa enemmistö toisen henkilön tai toisten henkilöiden hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä;

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1093/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 12).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, tietäntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta (EUVL L 182, 29.6.2013, s. 19).

- c) kyseinen luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi käyttää määräysvaltaa toiseen henkilöön tai toisiin henkilöihin lain tai sopimuksen taikka perustamiskirjan tai yhtiöjärjestyksen määräysten nojalla.
4. Jos 1, 2 tai 3 kohtaa ei sovelleta, vähintään kahden luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön voidaan katsoa muodostavan yhden riskikokonaisuuden, kun yhdellä kyseisistä henkilöistä on suoraan tai välillisesti määräysvalta toiseen tai toisiin nähden, mukaan lukien missä tahansa seuraavista olosuhteista:
- a) kyseisellä luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä on oikeus tai mahdollisuus päättää toisen henkilön tai toisten henkilöiden strategiasta tai ohjata tämän tai näiden toimintaa;
- b) kyseisellä luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä on oikeus tai mahdollisuus päättää tärkeistä liiketoimista, mukaan lukien toisen henkilön tai toisten henkilöiden voittojen tai tappioiden siirto;
- c) kyseisellä luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä on oikeus tai mahdollisuus koordinoida yhden tai useamman oikeushenkilön hallinnointia.
5. Poiketen siitä, mitä 1, 2 ja 3 kohdassa säädetään, jos laitos pystyy poikkeuksellisissa tapauksissa osoittamaan, että kyseisissä kohdissa mainittujen edellytysten täyttymisestä huolimatta kahden tai useamman luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön suhteen ei ole kyse yhdestä riskikokonaisuudesta, laitoksen ei tarvitse määritellä näitä henkilöitä asiakaskokonaisuudeksi.

2 artikla

Taloudellinen riippuvuus

1. Vähintään kaksi luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä muodostaa yhden riskikokonaisuuden, kun kyseisillä henkilöillä on keskinäinen sidossuhde siten, että jos yhdellä henkilöllä on taloudellisia ongelmia, erityisesti rahoitus- tai maksuvaikeuksia, todennäköisesti myös toiselle tai toisille kyseisistä henkilöistä aiheutuu taloudellisia ongelmia, mukaan lukien missä tahansa seuraavissa olosuhteissa:
- a) jos luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön maksukyvyttömyys johtaa todennäköisesti yhden tai useamman muun luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön maksukyvyttömyyteen;
- b) jos luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö on taannut toisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön vastuun kokonaan tai osittain ja vastuu on takaajalle niin huomattava, että takaaja joutuisi todennäköisesti taloudellisiin vaikeuksiin vaateen toteutuessa;
- c) jos merkittävä osa luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön bruttotuloista tai bruttomenoista on peräisin liiketoimista sellaisen toisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön kanssa, jota ei ole mahdollista korvata ajoissa ilman, että se aiheuttaisi kohtuuttomia lisäkustannuksia;
- d) jos merkittävä osa luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön tuottamista tuotteista tai tarjoamista palveluista myydään tai toimitetaan toiselle luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle eikä tätä sidossuhdetta ole mahdollista korvata ajoissa ilman, että se aiheuttaisi kohtuuttomia lisäkustannuksia;
- e) jos merkittävä osa luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön saamisista tai veloista kohdistuu toiseen luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön;
- f) jos kahden tai useamman luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön lainojen takaisinmaksuun tarvittavien varojen oletettu lähde on sama eikä yhdelläkään näistä henkilöistä ole muuta itsenäistä tulonlähdettä, josta lainaa voidaan hoitaa ja maksaa se kokonaisuudessaan takaisin, eikä oletettua varojen lähdettä voida korvata ajoissa ilman, että se aiheuttaisi kohtuuttomia lisäkustannuksia;
- g) jos on odotettavissa, että luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön taloudelliset ongelmat aiheuttaisivat toiselle luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle vaikeuksia maksaa velkansa takaisin kokonaisuudessaan ja ajallaan, koska kyseiset henkilöt ovat oikeudellisesti tai sopimusperusteisesti yhteisvastuussa laitokselle;
- h) jos vähintään kaksi luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä saa suurimman osan rahoituksestaan samasta lähteestä ja jos kyseisestä rahoituksen lähteestä tulee maksukyvytön, kyseistä rahoituslähdettä ei voida korvata ajoissa ilman, että se aiheuttaisi kohtuuttomia lisäkustannuksia;
- i) kun kahta tai useampaa oikeushenkilöä johdetaan yhtenäiseltä pohjalta direktiivin 2013/34/EU 22 artiklan 7 kohdan a alakohdassa tarkoitetulla tavalla;
- j) jos kahden tai useamman oikeushenkilön ylin hallintoelin koostuu suurimmaksi osaksi samoista henkilöistä direktiivin 2013/34/EU 22 artiklan 7 kohdan b alakohdassa tarkoitetulla tavalla;
- k) jos enemmistö kahden tai useamman oikeushenkilön äänivallasta on samoilla luonnollisilla henkilöillä tai oikeushenkilöillä.

2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, jos laitos pystyy poikkeuksellisissa tapauksissa osoittamaan, että yhden tai useamman kyseisessä kohdassa mainitun edellytyksen täyttymisestä huolimatta kahden tai useamman luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön suhteen ei ole kyse yhdestä riskikokonaisuudesta, laitoksen ei tarvitse määritellä näitä henkilöitä asiakaskokonaisuudeksi.

3 artikla

Määräysvaltaan perustuvan sidoksen ja taloudellisen riippuvuuden yhdistelmä

1. Vähintään kolme luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä muodostaa yhden riskikokonaisuuden, kun vähintään kaksi kyseisistä henkilöistä muodostaa yhden riskikokonaisuuden määräysvallan perusteella 1 artiklan mukaisesti (määräysvalteryhmä) ja vähintään yhdellä luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä on sidos vähintään yhteen määräysvalteryhmään kuuluvaan henkilöön 2 artiklan mukaisen taloudellisen riippuvuuden kautta.

2. Jos 1 kohdassa tarkoitetun taloudellisen riippuvuuden vuoksi sidossuhteessa oleva henkilö kuuluu toiseen asiakaskokonaisuuteen, kaikki henkilöt, jotka ovat joko taloudellisessa riippuvuussuhteessa olevan henkilön määräysvallassa tai ovat itse taloudellisesti riippuvaisia kyseisestä henkilöstä, muodostavat yhden riskikokonaisuuden myös 1 kohdassa tarkoitetun määräysvalteryhmän henkilöiden kanssa.

3. Poiketen siitä, mitä 1 ja 2 kohdassa säädetään, jos laitos pystyy poikkeuksellisissa tapauksissa osoittamaan, että kyseisissä kohdissa mainittujen edellytysten täyttymisestä huolimatta kolmen tai useamman luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön suhteen ei ole kyse yhdestä riskikokonaisuudesta, laitoksen ei tarvitse määritellä näitä henkilöitä asiakaskokonaisuudeksi.

4 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 6 päivänä joulukuuta 2023.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Ursula VON DER LEYEN